

Comentariul operei Ultima noapte de dragoste, intaia noapte de razboi scrisa de Camil Petrescu - prima parte

In epoca afirmam sale (cea interbelica), recunoscuta, din punct de vedere literar, ca una a infloririi fara precedent a romanului, Camil Petrescu se distinge prin modernitatea formulei sale epice, ilustrand, in chipul cel mai radical, dezideratul lovinescian al sincronizarii noastre cu Europa Practic, noutatea o constituie aplicarea metodei lui Proust astfel ca, tipologic, "Ultima noapte de dragoste, intaia noapte de razboi" si "Patul lui Procust" se inscriu in categoria prozei de analiza. Autorul lor isi justifica optiunea intr-un eseu, "Noua structura si opera lui Marcel Proust", in care afirma ca proustianismul este calea cea mai buna de cunoastere, spre deosebire de proza traditionala "deductiva tipizanta", ce presupune un narator omniscient.

Cuvantul de ordine este, firesc, "sa nu descriu decat ceea ce vad, ceea ce aud (...), ceea ce gandesc eu". De aici, necesitatea relatarii la persoana I: "Eu nu pot vorbi onest decat la persoana intai". In acest caz, totul se reduce la o "constiinta unica" exprimand, dupa cum autorul ii indica Doamnei T., "ceea ce a simtit (...), ceea ce i s-a intamplat". De pilda romanul "Ultima noapte de dragoste, intaia noapte de razboi" este o lunga confesiune, mai exact jurnalul unui combatant, Stefan Gheorghidiu, care incepe prin niste marturii intime. Asadar, cel ce povesteste introduce, in realitatea concreta a prezentului, amintirile, asa cum le furnizeaza constiintei "memoria involuntara", ceea ce are ca efect impresia de "autenticitate" a traiirii.

La randul ei, autenticitatea - scopul unei literaturi cu o finalitate cognitiva declarata - presupune exprimarea sincera "fara compozitie, fara stil". Anticalofilismul, componenta esentiala a gandirii estetice camilpetresciene, este menit sa confere concretului existentei reliefuri cat mai precise, caci actul creatiei nu este, in viziunea sa, unul de inventie, ci de cunoastere, de descoperire a realitatii interioare (psihologice).

Aceasta concepie determina o constructie mai libera a romanelor. Fiind de analiza psihologica de observatie interioara ele nu au subiect ci sunt structurate pe o pasiune sau pe o idee, constituindu-se ca monografii ale acestora.